

OGVO

Onderwijsgemeenschap Venlo & Omstreken

Een doorontwikkeling van OGVO

Het College van Bestuur van OGVO heeft in augustus 2023 het intentiebesluit genomen om tot één onderbouw- en één bovenbouwlocatie te komen. Aan dit intentiebesluit is een proces vooraf gegaan. In dit document wordt het proces en de redenen toegelicht, van het ontstaan van OGVO tot aan het intentiebesluit en het vervolgproces.

*Venlo, 18 september 2023
College van Bestuur OGVO*

Inhoud

<i>Het ontstaan van OGVO: het Venlo-model</i>	p.2
<i>Niet meer organiseerbaar en betaalbaar</i>	p.3
<i>Onderzoek toekomst OGVO</i>	p.4
<i>Toekomstplan OGVO: één onderbouw- en één bovenbouwlocatie</i>	p.5
<i>Het traject</i>	p.6
<i>Samenwerking met de gemeente Venlo: de doordecentralisatie</i>	p.8

Het ontstaan van OGVO: het Venlo-model

Ruim 25 jaar geleden is Onderwijsgemeenschap Venlo en Omstreken (OGVO) opgericht. Een fusie destijds van acht scholen tot één onderwijsorganisatie met drie brede scholen: het Blariacumcollege, College Den Hulster en het Valuascallege. Een onderwijsorganisatie waaraan het Venlo-model ten grondslag ligt, een antwoord op vele problemen binnen het onderwijs en de maatschappij.

Het gedachtegoed achter het Venlo-model is 'samen naar school gaan'. Kansengelijkheid en non-segregatie zijn de uitgangspunten. Het is onze taak om jongvolwassenen zo goed mogelijk op weg te helpen in een maatschappij die steeds complexer en individualistischer wordt. Iets wat zich in de jaren negentig tijdens de oprichting van OGVO al aftekende, maar nu nog belangrijker wordt: leerlingen **samen** laten leren, leven en werken aan hun talenten. Wat betreft het onderwijs zijn destijds onder andere de volgende uitgangspunten voor het Venlo-model beschreven (zie bijlage: Venlo-model):

- Geen segregatie van kinderen van 12 tot 19 jaar [...];
- Onderwijsaanbod centraal aansturen (efficiënt onderwijs is geen dubbelaanbod: grote variatie in onderwijsaanbod is kwaliteit);
- Campussen profileren zich ten opzichte van elkaar, dus gericht op onderwijsinhoud.

Naast het 'samen naar school gaan', was het doel van het Venlo-model om een zo gevarieerd mogelijk onderwijsaanbod te creëren en tegelijkertijd efficiënter om te gaan met de beperkte middelen voor het onderwijs. Frank Lambriks, grondlegger van OGVO en het Venlo-model, schreef destijds het volgende over de inrichting van het onderwijs (zie bijlage: Venlo-model):

“De zo opgebouwde campussen onderscheiden zich van elkaar door het, centraal bepaalde, onderwijsaanbod binnen het vmbo en het avo (Algemeen Vormend Onderwijs). De campussen profileren zich dus ten opzichte van elkaar door de onderwijsinhoud (is kwaliteit). Ouders en leerlingen kiezen dus niet, ondanks de monopoliepositie van Onderwijsgemeenschap Venlo & Omstreken, uit grijsheid, maar de keuze wordt geleid door de inhoud van de campus. De drie campussen hebben hun specialisaties kunnen ontwikkelen, bijvoorbeeld, techniek, administratie of verzorging binnen het vmbo, en tweetalig Engels, sport, cultuur, tweetalig Duits of ICT binnen het avo. Zo heeft het Venlo-model ervoor gezorgd dat voor de leerlingen een zeer gevarieerd onderwijsaanbod voorhanden is, dit onder andere omdat centraal het onderwijsaanbod bepaald wordt.”

Ruim 25 jaar later kunnen we stellen dat er op alle drie de campussen van OGVO een zeer mooi en gevarieerd onderwijsaanbod is ontstaan, waar leerlingen samen naar school gaan, met gelijke kansen voor iedereen. Het uitgangspunt dat het onderwijsaanbod centraal aangestuurd wordt, is daarbij echter uit het oog verloren. Mede door een, in het verleden, concurrentiestrijd tussen de drie campussen, zijn er flink wat dubbelingen in het onderwijsaanbod geslopen en dat is de efficiëntie en de kosten niet ten goede gekomen.

Desondanks hebben wij momenteel een mooi en breed onderwijsaanbod voor alle kinderen in Venlo en omgeving, met gelijke kansen voor iedereen. Dat is een groot goed dat we in stand willen houden, want dat is waar we voor staan. 25 Jaar geleden al en nu nog steeds.

Niet meer organiseerbaar en betaalbaar

Eerder werd het al genoemd: we hebben een zeer breed onderwijsaanbod op drie verschillende campussen, maar gezien verschillende (externe) factoren, zoals een demografische leerlingdaling en aanpassing van de bekostiging, zijn we genoodzaakt om het anders te organiseren.

Het aantal leerlingen is de afgelopen jaren door een demografische daling afgenomen. In 2015 had OGVO 6.000 leerlingen, in 2022 bedroeg het leerlingaantal 5.200 leerlingen. Deze daling zet zich voort en de geboorteaantallen in de Gemeente Venlo zullen de komende jaren naar verwachting niet meer het niveau van 2015 bereiken. Volgens de prognoses daalt het leerlingaantal de komende jaren nog iets en zal het in de toekomst schommelen rond de 5.000 leerlingen. Dit betekent een omzetsdaling van ruim €10 miljoen ten opzichte van 2016.

Onze onderwijsorganisatie heeft de afgelopen jaren echter te weinig daarop geanticipeerd, waardoor de organiseerbaarheid en betaalbaarheid in het geding zijn gekomen. Als voorbeeld: momenteel zijn er profielen of vakken die we op alle drie de campussen aanbieden. Gezien de leerlingdaling, zijn de schoolbanken in deze klassen voor (minder dan) de helft gevuld. Daarnaast is het werven van docenten een uitdaging, gezien de krapte op de arbeidsmarkt. We merken dat het steeds minder goed te organiseren is op drie verschillende locaties. Daarnaast kan het efficiënter, ook gezien de financiën.

Er werd gesteld dat het ontdebelen van ons onderwijsaanbod een oplossing zou kunnen zijn. Dit zou echter onze onderwijskundige uitgangspunten verloochemen, namelijk dat het onderwijs niet voor iedereen op elke school beschikbaar is. Daarnaast blijkt uit de begroting van kalenderjaar 2023 dat er te laat is ingegrepen en dat alleen ontdebelen niet toereikend is om de financiële tekorten het hoofd te bieden. De begroting van kalenderjaar 2023 laat een tekort van 3 miljoen zien. Als er niets verandert, kijkt de organisatie in 2027 tegen een tekort van 9 miljoen aan. Dit is ook te zien in de prognose voor de komende jaren zoals opgenomen in het jaarverslag 2022, zie tabel hierboven.

Prognose conform meerjarenprognose jaarverslag 2022

Jaar	Aantal leerlingen T-1	Begroot resultaat
2023	5214	€ -3.533.000
2024	5066	€ -5.468.000
2025	5080	€ -6.688.000
2026	5038	€ -7.514.000
2027	4976	€ -9.213.000

Er zijn simpelweg minder leerlingen en we hebben de afgelopen jaren te rijk geleefd. Als onderwijsorganisatie worden wij bekostigd per leerling. Minder leerlingen betekent dus ook minder geld. Minder geld betekent dat je je uitgaven moet aanpassen, maar dat is de afgelopen jaren te weinig gebeurd.

Oplossingen korte en lange termijn

Begin 2023 heeft het College van Bestuur daarom besloten om bij te sturen op korte termijn en lange termijn. De interventies op korte termijn hebben onder andere betrekking op bedrijfsvoering, de leidinggevende structuur, formatie, en het aantal taakuren en lessen. Met de reeds genomen interventies gaan we structureel €2,1 miljoen dekken. Dit is echter niet voldoende om de tekorten in de toekomst af te dekken. Voor de langere termijn is daarom besloten om te onderzoeken hoe we ons onderwijsaanbod ook voor de toekomst organiseerbaar, haalbaar en betaalbaar kunnen inrichten.

Onderzoek toekomst OGVO

Hoewel de aanleiding praktisch van aard is (het onderwijs in de huidige vorm is niet meer organiseerbaar en betaalbaar), zijn de uitgangspunten voor onze toekomstplannen gebaseerd op wat wij op onderwijskundig vlak belangrijk vinden, namelijk kansengelijkheid, non-segregatie en keuzemogelijkheden. Dit zit in het DNA van OGVO en dit willen we te allen tijde behouden. In het verlengde daarvan zijn de volgende uitgangspunten leidend geweest voor het opstellen van drie mogelijke toekomstscenario's:

- Kansengelijkheid en non-segregatie;
- Het behouden van een breed onderwijsaanbod;
- Betaalbaarheid van het onderwijs;
- Kleinschaligheid in de onderbouw;
- Brede instroom aan beide zijden van de Maas;
- Doorlopende leerroutes.

Deze uitgangspunten hebben tot drie mogelijke toekomstscenario's geleid, namelijk:

- Twee onderbouwlocaties en één bovenbouwlocatie
- Eén onderbouwlocatie en één bovenbouwlocatie
- Twee brede campussen

Onderzoeksbureau BMC heeft onafhankelijk deze drie scenario's onderzocht op haalbaarheid en betaalbaarheid. Het onderzoeksrapport is in de bijlage volledig te lezen.

Uit het onderzoek is gebleken dat de eerste twee scenario's haalbaar en betaalbaar zijn, mits we efficiënter gaan werken en we aanpassingen doen in ons onderwijsaanbod. Ook is gebleken dat bij het scenario van één onderbouwlocatie en één bovenbouwlocatie de aanpassingen in het brede onderwijsaanbod minder ingrijpend hoeven te zijn.

Op basis van het gedachtegoed van het Venlo-model (kansengelijkheid, non-segregatie en een breed onderwijsaanbod) heeft het College van Bestuur een intentiebesluit genomen, namelijk: één onderbouwlocatie en één bovenbouwlocatie. OGVO kiest daarmee een scenario dat het beste past bij het gedachtegoed van het Venlo-model en realiseert zich dat daarmee het uitgangspunt van twee *instroom*locaties aan beide zijden van de Maas niet kan worden gerealiseerd.

Toekomstplan OGVO: één onderbouw- en één bovenbouwlocatie

We zien onze toekomst als een brede school met één onderbouwlocatie en één bovenbouwlocatie, waarbij we het huidige brede onderwijsaanbod zo goed mogelijk in stand houden. Onder breed onderwijsaanbod verstaan we ook het brede aanbod profielen in de bovenbouw van het vmbo en havo/vwo.

Onze brede school is niet alleen 'breed' gericht op kennis, maar ook op vaardigheden en gedrag. Het gaat om brede talentontwikkeling. Dat is ook de reden waarom we niet voor categoriaal onderwijs kiezen: een brede school stimuleert het begrip van leerlingen onderling. Het draagt bij aan de socialisatie van leerlingen. Leerlingen leren veel van elkaar, er ontstaat kruisbestuiving en het helpt bij doorstroming van leerlingen naar de juiste plek.

Eén brede onderbouw zorgt voor meer sociale cohesie tussen leerlingen, waarbij we de kleinschaligheid blijven waarborgen. Ook creëren we daarmee een veilige overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs. Leerlingen krijgen de kans om eerst te ontdekken en pas later te kiezen.

Naast de onderbouw, is er in de bovenbouw qua onderwijsaanbod écht wat te kiezen voor alle leerlingen. Met ons brede onderwijsaanbod hebben we alle aspecten van de maatschappij vertegenwoordigd binnen onze onderwijsgemeenschap. Daarnaast is er meer ruimte om voor leerlingen met meer praktische vaardigheden extra onderwijsaanbod te creëren, iets waar momenteel behoefte aan is.

Dit toekomstplan biedt de meeste ruimte om keuzes te maken in het belang van leerlingen en biedt de mogelijkheid om de krachten van onze ondersteuningsstructuur zo goed mogelijk te bundelen, zodat we ook passend onderwijs kunnen waarborgen. Onze school staat in het teken van 'ontmoeten'. Want waarom gaan leerlingen na school wel samen naar bijvoorbeeld de sportclub, maar worden ze op school van elkaar gescheiden? Wij willen leerlingen samen de wereld en hun talenten ontdekken. De leerlingen zullen:

- Door te ontmoeten zich meer sociaal ontwikkelen, wat tevens bijdraagt aan het verminderen van een maatschappelijke kloof;
- Ruimte en tijd krijgen om de passende keuzes te maken in de loop van de tijd;
- Daadwerkelijk de keuze hebben om naast de basisvakken te kiezen voor iets waar ze talent en interesse in hebben, en dat geldt in de toekomst voor alle leerlingen.

Het traject

Het College van Bestuur is met dit intentiebesluit niet over één nacht ijs gegaan. Er is een traject van een jaar aan voorafgegaan. Ook is de verwachting dat het vervoltraject enige tijd in beslag zal nemen.

Traject tot nu toe

Begin schooljaar '22-'23 is de voltallige directie en het College van Bestuur van OGVO gestart met gesprekken over de herijking van ons onderwijs. Er hebben toen gesprekken plaatsgevonden met selecte groepen medewerkers, ouders en leerlingen. Tot en met februari 2023 hebben er meerdere gesprekken plaatsgevonden met medewerkers, medezeggenschapsraden, de gemeente en ook met ouders, onder wie de initiatiefnemers van de petitie die destijds is gestart.

Het College van Bestuur heeft in februari 2023 een programmateam aangesteld om structureel en planmatig te werken aan de herijking van het onderwijs. Dit programmateam bestaat uit een directeur, de controller en een medewerker van OGVO. Het programmateam is in maart gestart met een plan van aanpak, met als basis de eerder genoemde uitgangspunten die voor OGVO van groot belang zijn. Vervolgens heeft onderzoeksbureau BMC een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar de haalbaarheid en betaalbaarheid van drie scenario's.

In juli 2023 zijn de resultaten van dit onderzoek gepresenteerd aan medewerkers en is dit naar alle belanghebbenden gecommuniceerd. De directie heeft op basis van de onderwijskundige uitgangspunten en de onderzoeksresultaten een advies geformuleerd en het College van Bestuur heeft op basis daarvan in augustus 2023 een intentiebesluit genomen voor het toekomstplan van één onderbouwlocatie en één bovenbouwlocatie.

Gedurende dit proces hebben het programmateam en het College van Bestuur gesprekken gevoerd met collega's, de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, de campus-medezeggenschapsraden, ouderraden en klankbordgroepen van ouders, leerlingraden en de gemeente. De input die uit deze gesprekken is voortgekomen, is verwerkt in het plan van aanpak. Daarnaast heeft de input een rol gespeeld in het advies van de directie en het intentiebesluit van het College van Bestuur.

Traject vanaf schooljaar '23-'24

Schooljaar '23-'24 zijn we voortvarend gestart met duidelijkheid over het intentiebesluit richting alle betrokkenen. Daarnaast hebben er in september '23 bijeenkomsten plaatsgevonden met medewerkers, ouderraden en klankbordgroepen van ouders, de leerlingraden, de medezeggenschapsraden en de gemeente. Tijdens deze bijeenkomsten was er de mogelijkheid om vragen te stellen, eventuele zorgen te uiten en input te leveren.

Vanaf september is het programmateam aan de slag met een plan van aanpak om het toekomstplan te kunnen realiseren. Ons onderwijs is daarin de kern, maar andere belangrijke aspecten spelen ook een rol. Om concrete plannen te maken, starten er werkgroepen voor onder andere onderwijsontwikkeling, kwaliteitszorg, HR, huisvesting en financiën.

Met het einddoel van een bovenbouw en een onderbouw voor ogen, is een institutionele fusie een noodzakelijke stap in het proces. Onderdeel van de besluitvorming voor een fusie is het opstellen van een fusie-effectrapportage (FER). Een externe partij zal OGVO begeleiden en adviseren in het vervolgtraject, waaronder de FER. Deze FER is veel meer dan alleen een rapport. Er zijn meerdere onderzoeken nodig:

- Waarom gaan we fuseren?
- Wat is het alternatief?
- Welke gevolgen heeft een fusie voor het onderwijs?
- Welke gevolgen heeft een fusie voor de leerlingen?
- Welke gevolgen heeft een fusie voor het personeel?
- Wat zijn de financiële gevolgen van de fusie?

In de FER moeten alle gevolgen in kaart gebracht worden zodat er een gedegen voorgenomen besluit genomen kan worden. Dit voorgenomen besluit zal daarna ter instemming voorgelegd worden aan de verschillende gremia. Hierbij zal de FER dienen als onderbouwing van het te nemen besluit. Daarnaast wordt in de FER aangegeven hoe we dit proces gaan evalueren.

Meedenken is welkom

Er ligt een stevige uitdaging die we samen aangaan. Input van betrokkenen is daarbij welkom. Daarom hebben er al veel gesprekken plaatsgevonden en de input die daaruit volgt, wordt ter harte genomen. De uiteindelijke keuzes zullen door de onderwijsprofessionals gemaakt worden. OGVO is immers verantwoordelijk voor het onderwijs, de inrichting en de kwaliteit daarvan.

Onze basis is openheid en transparantie. Aangezien we ons nog aan het begin van het traject bevinden, is nog niet alle benodigde informatie voorhanden. We merken een enorme betrokkenheid, maar we merken ook dat er soms op basis van gefragmenteerde informatie of onjuiste aannames beelden ontstaan die wij als organisatie niet herkennen. Juist daarom vinden wij het belangrijk om in gesprek te blijven.

Samenwerking met de gemeente Venlo: de doordecentralisatie

De gemeente Venlo heeft een wettelijke taak op het gebied van onderwijshuisvesting. Daarnaast zet de gemeente Venlo zich voortdurend samen met alle onderwijspartijen en maatschappelijke partners in voor de realisatie en instandhouding van een kwantitatief en kwalitatief onderwijsaanbod voor alle leerlingen van de gemeente Venlo.

De gemeente Venlo en OGVO zijn een doordecentralisatieovereenkomst overeengekomen. Op 2 juli 2003 is de eerste doordecentralisatieovereenkomst gesloten. Dit betekent dat de wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeente Venlo voor onderwijshuisvesting doorgedecentraliseerd is naar OGVO. Hiermee ligt de verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting bij OGVO onder de in de overeenkomst genoemde voorwaarden. Een van deze voorwaarden is een strategisch huisvestingsplan. Deze overeenkomst uit 2003 is een aantal keren herijkt. De laatste herijking is gestart in 2019 en heeft geleid tot een nieuwe overeenkomst die getekend is op 26 januari 2022. Bij deze overeenkomst is het strategisch huisvestingsplan 2020-2030 opgesteld dat gedeeld is met de gemeente Venlo.

Om de verantwoordelijkheid van OGVO voor de onderwijshuisvesting te ondersteunen, heeft de gemeente Venlo garantstelling afgegeven op de leningen die nodig zijn ter financiering van de nodige verbouw en nieuwbouw van de huisvesting. De plannen voor de verbouw en nieuwbouw zijn opgenomen in het strategisch huisvestingsplan 2020-2030. Gezien het intentiebesluit worden nu echter alleen de noodzakelijke werkzaamheden uitgevoerd. Zodra er meer duidelijkheid is over het toekomstplan en daar besluitvorming over is geweest, zal er een nieuw strategisch huisvestingsplan opgesteld worden in samenspraak met de gemeente Venlo.

In de doordecentralisatieovereenkomst gaat het niet alleen om huisvesting. Partijen beogen met deze overeenkomst gestelde doelen te realiseren, waarbij het belang van de leerlingen op kwalitatief en kwantitatief onderwijs in een inspirerende leeromgeving voorop staat. Daarom zullen OGVO en de gemeente Venlo op basis van gelijkwaardigheid in overleg treden.